

Så här arbetar Konkurrensverket med tillsyn av lagen om valfrihets-system – strategi för år 2011 och 2012

Den här promemorian vänder sig i första hand till upphandlande myndigheter som tillämpar lagen om valfrihetssystem (LOV). Vi vill på detta sätt informera om hur vi på Konkurrensverket som tillsynsmyndighet arbetar med valfrihetsfrågor under kommande år.

Viktiga utgångspunkter för tillsynen

En viktig förutsättning för att ett valfrihetssystem ska fungera väl är att det finns en mångfald av leverantörer för invånarna att välja bland. Konkurrensverkets mål med tillsynsverksamheten är att bidra till att reglerna följs så som lagstiftaren har tänkt sig. I detta avseende är det särskilt viktigt att leverantörerna agerar under konkurrensneutrala villkor, att villkoren är transparenta och att den upphandlande myndigheten inte ställer mer långtgående krav på leverantörerna än vad som är nödvändigt för att uppfylla den målsättning som eftersträvas.

Så här arbetar vi med tillsynen

Genom tillsynen vill vi öka medvetenheten och kunskapen om valfrihetssystem hos i första hand kommuner, landsting och arbetsförmedlingar.

Våra nyckelord för tillsynen

Konkurrensverkets tillsyn ska vara

- **Initiativstyrd** – det betyder att vi ska använda tips och klagomål som en utgångspunkt för inriktning av insatser och i hög grad ta egna initiativ till vad vi ska utreda.
- **Tematisk** – det betyder att vi till exempel ska studera en viss aspekt på vårdvalssystemen i flera landsting samtidigt. När vi arbetar tematiskt ska vi prioritera typiska problemområden och välja ett representativt urval av landsting/kommuner.

- **Fokuserad** – det betyder att vi ska fokusera på sådant som har betydelse för utveckling av praxis.
- **Lösningssinriktad** – det betyder att vi ska sprida vår tolkning av regelverket och ge exempel på konkurrensfrämjande lösningar.

Tillsynen sker i dialog med berörda aktörer eftersom lagen om valfrihetssystem inte innehåller några sanktioner (rättsmedel).

Så här prioriterar vi tillsynsärenden inom LOV

De här faktorerna väger vi in när vi väljer vilka ärenden vi ska utreda:

- Hur allvarligt problemet eller företeelsen är.
- Hur viktigt det är att ge vägledning.
- Om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan eller om den bättre tas om hand med hjälp av ett annat regelverk.

Det här arbetar vi också med

Förslag till regeländringar

Vid behov föreslår vi förbättringsåtgärder till regeringen utifrån våra erfarenheter av tillsynen. Vi uppmärksammar också regeringen på lagstiftning och praxis som motverkar valfrihet.

Information

Vi använder vår webbplats som huvudsaklig informationskanal för att förmedla relevant och aktuell information.

Konkurrensverket ger också information och vägledning genom yttranden, utredningar, skrifter och broschyrer, skriftliga och muntliga svar på förfrågningar och genom medverkan i konferenser och seminarier.

Samverkan

Vi träffar regelbundet Tillväxtverket, Socialstyrelsen, Kammarkollegiet, Arbetsförmedlingen och intresseorganisationen Sveriges kommuner och landsting för att diskutera valfrihetsfrågor.

Konkurrensverket har också dialog med leverantörer och leverantörsorganisationer för att diskutera frågor i anslutning till lagstiftningen.

Dessa omfattas av lagen om valfrihetssystem

Valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem kan användas av **kommuner** och **landsting** som vill konkurrensutsätta exempelvis omsorgs- och stödverksamhet för äldre och för personer med funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvårdstjänster.

För primärvården, det vill säga landstingen, är det obligatoriskt med vårdvalssystem från 1 januari 2010.

Från den 1 maj 2010 ska **Arbetsförmedlingen** dessutom använda LOV när de upphandlar så kallade etableringslotsar för nyanlända invandrare. Dessutom kan Arbetsförmedlingen, sedan den 1 juli 2010, tillämpa LOV för myndighetens arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Därmed ges möjligheter för Arbetsförmedlingen att öka valfriheten för den arbetssökande, till exempel när det gäller val av så kallade jobbcoacher. Införandet av valfrihetssystem med etableringslotsar är obligatoriskt medan valfrihetssystem inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten är frivilligt.

Mer information

Innehållet i den här promemorian baseras på regeringens styrdokument för Konkurrensverket och som finns att läsa här:

- Förordning med **instruktion** för Konkurrensverket (2007:1117)
- Konkurrensverkets årliga **regleringsbrev**

Utifrån dessa två styrdokument har Konkurrensverket också följande egna styrdokument som ligger till grund för arbetet med frågor om valfrihetssystemen:

- Konkurrensverkets **verksamhetsplan**
- Konkurrensverkets **policy för prioritering av konkurrens- och upphandlingsfrågor**

Samtliga dokument finns publicerade på www.konkurrensverket.se